

Molnár Ráhel Anna

Levegőt!

Korai jegyzetek az OFF-Biennálé margójára

Mire ez a szöveg olvasható lesz, a tényleges találkozások, az események és a beszélgetések, a reális cselekvés sebessége valószínűleg már beírta önmagát. Most, május közepén viszont még minden meglepő és hirtelen, a dolgok kentaurként viselkednek – az irreálisan hosszú lezárásokban élve és azokhoz alkalmazkodva, de már egy korábbi (vagy későbbi?) szabadságra csodálkoznak rá újra és először. Az OFF-Biennálé harmadik kiadása már április vége óta fut ebben az egyszerűre paralizált és szép helyzetben. Ebben pedig a biennálé

központi témája – *Levegőt!* – nemcsak hívószóként, nem is segélykiáltásként, sokkal inkább kijózanító felszólításként hangzik. A cím és a tematikus rendezőelv nagyon is konkrét, politikai-társadalmi és költői-metaforikus referencialója pedig nemcsak az idei biennálé fókuszát, de annak mozgatóit, természetét és (a követhetlenségig burjánzó) felépítését is előre felrajzolja.

Az idei OFF tényleg más. 2015-ben az állami intézményrendszeren kívül mutatta fel egy független ernyőszervezet alternatíváját – üzenete pusztán létezésében

OFF Nappali, 2021
Fotó: The Orbital
Strangers Project /
OFF-Biennálé
Budapest
↓

állt -, 2017-ben pedig a Gaudiopolis gyermektársadalmára építő kurátori projektként valósult meg. Idén a *Levegőt!* egyszerre jelenti az OFF mint önálló identitás újragondolását is, amennyiben a biennálé egyszerre működik a résztvevő projektek inkubátoraként és (társ)finanszírozó producereként. A címadó tematika pedig nem egy előre írt koncepciót bont ki, a különböző együttműködések „legkisebb közös többszöröseként” kirajzolódó, sűrített tartalmi iránytű, amely egyszerre ezer irányba mutat, köztük a szervezőkre és résztvevőkre, de magára az OFF-ra is. A résztvevő tizennégy projekt mindegyike olyan hosszú, elmélyült munka, amely a legkülönbözőbb (tudomány)területek kapcsolatain keresztül bontja ki az OFF központi felszólítását a klímaválság, a nemzetfogalom és a perifériák (egymást is átszövő) témacsoportjaiban. Az Aerocene-nel együttműködésben a szervezők kollektíven épített, lebegő múzeumot engednek Budapest fölé, amely a nap és a szél erején kívül nem használ más energiaforrást. Az ACLIM! Klímaképzeti Ügynökség, az xtro realm művészcsoport metaintézménye a klímaképzés felszabadításával dolgozik pozitív utópiák megteremtésén. A Menü Imaginaire kiállítása az élelmezés és az étkezés jövőjével foglalkozik spekulatív design projekteken, vetítéseken, beszélgetéseken keresztül.

Az *Aki nincs velünk, az is velünk van!* hungarofuturista projekt a nacionalista beszédmódokat sajátítja ki és viszi (mint mindig) az abszurditásig Igor és Ivan Buharov *Revolúcióbotanika* című kiállításával, a polgári engedetlenség spirituális módszereivel, nyolcórás nemzetközi zoomkonferenciával és a *Xenotopia* magazin első lapszámának kiadásával. A Transzperiféria Mozgalom Kelet-Európa és a globális Dél közötti történeti összefüggéseket keresi, a *Hírdalcsokorban* egy asszonykórus tagjai írtak át

↑
HÓDI Csilla: *Matangó Bár*, 2020
A művész jóvoltából

↑
 PAD: Hétköznapi
 hiánycikkek,
 2B Galéria,
 The Orbital Strangers
 Project, OFF-Biennálé
 Budapest

Au műhely_
 architecture
 uncomfortable
 workshop:
 Egyedüllét méhekkel
 (látványterv), 2021
 A művészek jövőtől
 ←

népdalokat. A RomaMoMa s a hozzá kapcsolódó kiállítások, installációk, színházi előadások egy (ma még nem létező) roma művészeti múzeumot képzelnek el. S mindez az OFF gerincét alkotó projekteknek csak egy része, a biennálé mint projekt szintén részt vesz „önmagában”. Az OFF a Lónyay utcán berendezett Nappalija és nyitott szerkesztősége ugyanis olyan önálló projektként jelenik meg, amelynek hagyományhoz hasonló rétegei egészen a következő kasseli documentáig nyúlnak.

A jakartai ruangrupa művészcsoporthoz (a documenta 15 szervezői) az OFF stábjával együtt Dániától Kenyáig kértek fel alulról szerveződő, független kollektívákat, hogy *lumbung* szervezetként közösen formálják a 2022-es biennálét, az OFF budapesti struktúrája pedig lényegében ezt a modellt követi. Ugyan még mindig biennáléről beszélünk kiállításokkal és bennük műtárgyakkal, ez most szinte sűrítmény, amely mögött az önszerveződés utópiáinak, az emberi és emberen túli világok metszéspontjainak, a különböző technokapitalista narratívákat megkérdőjelező cselekvéseknek az alternatívái bomlanak ki. A levegő mellett további metaforikus hívószavak jelennek meg, mint a *magtár*, a *nappali*, az egyes projekteken belül a *kaptár*, a *növényvilág* különböző alakjai, a *mágia* és a *mitológiák* világainak szereplői. És mivel alternatívát keres, szükségszerűen gyakorlatokat, semmint tárgyakat jár körbe – mindezt követni viszont nem egyszerű. Részben

épp a projektek és a biennálé egészének komplexitása miatt, részben pedig mert mindez fél lábbal még mindig az online térben zajlik, a streamek és zoomkonferenciák pedig egymás mellett úsznak el a digitális tengerében.